

Шлях до рабства

Фрідріх Гаск

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Сергій Рачинський

© Видавництво «Наш Формат». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Висновок

Завданням цієї книжки не було запропонувати докладну програму бажаного суспільного устрою. Якщо в тому, що стосується міжнародних справ, ми дещо вийшли за межі головного завдання, то це лише тому, що в цій сфері ми можемо опинитися перед необхідністю створення архітектури, у межах якої триватиме розвиток — і можливо, ще доволі довго. Багато залежить від того, як ми зможемо використати можливості, які нам відкриються. Та хай що ми робитимемо, це буде лише початок нового, тривалого і складного процесу, під час якого, як всі сподіваються, ми поступово створимо світ, що суттєво відрізнятиметься від того, який ми знаємо останні чверть століття. Навряд чи на цьому етапі буде потрібен детальний план бажаного внутрішнього устрою суспільства або хтось матиме достатню компетенцію, щоб такий план створити. Зараз важливо, щоб ми домовилися про принципи та усунули деякі помилки, які останнім часом визначали наш рух. Хай як це неприємно, але ми маємо визнати, що перед цією війною ми знову досягли стадії, коли важливіше розчистити наш шлях від перешкод, якими його перекрила людська дурість, та звільнити творчу енергію індивідуумів, ніж і надалі розробляти машинерію для «керування» ними та їх «спрямування». Важливіше створити умови, сприятливі для прогресу, ніж для його «планування». По-перше, потрібно звільнитися від тієї гіршої форми сучасного обскурантизму, що намагається переконати нас у тому, що все, що ми зробили в недавньому минулому, було мудрим і неминучим. Ми не порозумнішаємо, якщо не визнаємо, що багато з того, що зроблено, було безглуздом.

Якщо ми збираємося будувати кращий світ, нам потрібна сміливість для нового старту, навіть якщо, щоб розігнатися, доведеться зробити кілька кроків назад. Цю сміливість

демонструють не ті, хто вірить у тенденції, яких нібито не уникнути, не ті, хто проповідує «Новий порядок», який є не чим іншим, як проєкцією тенденцій останніх сорока років, і не ті, хто не додумався ні до чого кращого, ніж мавпувати Гітлера. Насправді ті, хто голосніше за всіх кричать про «Новий порядок», перебувають під впливом ідей, які породили цю війну та майже все зло, від якого ми страждаємо. Молодь має рацію, коли не довіряє ідеям, якими раніше керувалося у своєму житті старше покоління. Але вони помиляються або введені в оману, коли вірять, що це ліберальні ідеї XIX століття, з якими молодь насправді ледве знайома. І хоча ми не можемо прагнути та й не маємо можливості повернутися до реалій XIX століття, у нас є шанс утілити ідеали того часу — і вони прекрасні. Ми не маємо права на зверхність у ставленні до наших дідів. Ми мусимо пам'ятати, що це аж ніяк не вони, а ми, люди XX століття, створили повний безлад. Але якщо вони ще не знали, що потрібно для створення світу, про який вони мріяли, наш досвід підготував нас до цього завдання значно краще. Зазнавши невдачі в першій спробі створити світ вільних людей, ми маємо спробувати знову. Адже принцип, згідно з яким єдина прогресивна політика — це політика особистої свободи, сьогодні залишається так само істинним, як і в XIX столітті.

...

Далі — у повній книжці «Шлях до рабства».

nashaknyga.com.ua